

Felelős szerkesztő:

Dr.

SALACZ ELEMÉR

Szerkesztőség:

III. ker. BELICEY U.

115. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 200 k.

Negyedévre 50 k.

Egyes szám 4 k.

Keddi szám 2 k.

Kiadóhivatal:

III. K. BELICEY

UT 115. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kiszgazdák és Földmívesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik Kedden és Pénteken reggel.

ELJEN BORGÚLYA PÁL

NEMZETGYÜLÉSI KÉPVISELŐJELÖLTÜNK!

Meghívó.

A szarvasi választókerület 48-as, kiszgazda, földmíves, polgári pártjának nemzetgyűlési képviselőjelöltje

Borgulya Pál

Szarvason f. évi május hó 14-én, vasárnap, délután 2 órakor a Kossuth-terén mondja el program-beszédét.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Program-beszéd.
3. A gyűlés bezárása.

Az érdeklődőket tisztelettel meghívja

a Pártvezetőség.

Felkéretnek úgy a belső, mint a külső kerületekben lakó kiszgazdák és földmívesek, hogy f. hó 14-én, vasárnap délután egy órakor a pártkörben minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

Figyelmeztetés.

Felhívjuk azon polgártársaink figyelmét, akik a Pekár-féle aláírási ívet nem politikai meggyőződésük, de megfélemlítés következtében írták alá arra, hogy ez semmi akadályát nem képezi annak, hogy a választásnál ne Borgulya Pálra szavazzanak.

Az Eszme örökre él.

A kiszgazdaeszmét a magyar nép életöszöne szülte és élni vágyása táplálta. Ezért nem halhat meg, míg történelmi hivatását be nem töltötte.

Nagy politikai fordulatok és óriási politikai bonyodalmak össze-vissza keverték a kiszgazdapártot. A választások zűrzavarában a kiszgazdapárt legregibb tagjai és hívei nem látták, nem találták meg helyüket. Mer a tűz nem egyesülhet a vízzel. Hiába minden; a hitbizomány főura és a bukott munkapárt nem lehet földreformért és kisüstért harcoló kiszgazda. Akármilyen értékes, talán akármilyen szükséges is külön-külön mindegyik csoport, de együtt egy pártban torzszülött, mely önmagával szemben is tehetetlen, mert nélkülözi az őszinteséget és elhomályosítja a céltudatot, mely nélkül ilyen súlyos helyzetben nem lehet egy államot kormányozni, még kevésbé ki-vezetni a bajokból.

Az országot csak úgy lehet talpraállítani, ha a földreformot nemcsak hirdetjük, hanem meg is valósítjuk, mert így több ember él meg a föld-

ből. Egy példa száz körmondathal éke-
sebben beszél; 20000 hold nagybir-
tokon legfeljebb 1000 ember él cse-
lédi sorban, ellenben 20000 hold köz-
birtokossági határon 12-14 ezer la-
kosságu városok és nagyközségek fej-
lődnek és bennük ipar, kereskedelem,
orvos, ügyvéd, tanár, stb. talál meg-
élhetést. Többen élnek meg és több
adót is fizetnek.

Az országot csak úgy lehet meg-
menteni, ha a közgazdasági, a pénz-
ügyi válságot megoldjuk, az iparnak,
kereskedelemnek jövőt biztosítunk és
a bérjövodelemből élőknek becsületes
megélhetést biztosító fizetést adunk.
Egyiket sem lehet elérni földreform
nélkül Magyarországon.

A földet a kistöke is megtudja mű-
velni, — de új gyárak, új ipari és
kereskedelmi vállalatok csak úgy léte-
síthetnek, új jövedelmi forrásokat csak
úgy találhatunk, ha a nagybirtok nagy-
tökéjét intézményesen és törvényesen
felszabadítjuk.

Csonka Magyarország nem bírja már
el azt a nagy fényűzést, hogy nagy-
tökeje földben heverjen, mikor a föld-
et a kis emberek is meg tudják
művelni.

Gömbös Gyula a választásokról.

A kormánypárt intéző bizottságának
üléséről hírek szivárogtak ki arról,
hogy az ülésen éles összetűzés támadt
gróf Klebelsberg Kunó belügyminiszter
és Gömbös Gyula között és az inci-
dens odáig fajult, hogy a belügymi-
niszter Gömbös felszólalása közben
ott hagyta az értekezletet. E hírek
szerint gróf Klebelsberg messzemenő
várakozását fejezte ki a választások
várható eredménye iránt, mire Göm-
bös tulzottnak mondta ezt az opti-
mizmust, kijelentette, hogy a legtelje-
sebb zavar uralkodik a választások
intézésében és különösen a belügy-
miniszter által kinevezett főispánok
ellen emelt kifogást.

Ennek a híradásnak a valóságát
maga a belügyminiszter megcáfolta,
kijelentette, hogy semmiféle összetű-
zés nem volt és az értekezletről más
elfoglaltsága miatt kellett elsietnie.

Nem tagadja azonban Gömbös azt,
hogy ő a belügyminiszter számítását
tulzottnak optimisztikusnak tartja, mert
a dolgok mostani állása szerint nem
jön be annyi kormánypárti jelölt, mint
a mennyit a kormány remél.

Ezt a felfogását nem titkolta Göm-
bös az értekezleten, azt mondja azon-
ban, hogy a főispánokról egy szót
sem mondott és alaptalan az a hiresz-
telés, hogy közte és a belügyminiszter
között összetűzésre került volna a
sor, bár a választási kilátások meg-
ítélése dolgában véleményeltérés van
közöttük.

Más oldalról közlik velünk, hogy
az intéző bizottság ülé-ét megelőzően
több képviselőjelölt részéről panasz
hangzott el arról, hogy a központból
nem támogatják őket kellően, hogy a
kerületeik dolga, illetve hivatalos je-
löltségük még mindig tisztázatlan, sőt
olyan kerület is van, ahol a pártnak
két hivatalos jelöltje is van, mint pél-
dál az enyingi kerületben. Állítólag
ezek a panaszok birták arra Gömböst,
hogy a maga megítélésének kifejezést
adjon és rámutasson arra, hogy a
kormánypárt dolga nem olyan rózsás,
mint hiszik. Az ülésen általában az
volt az impresszió, hogy az eddig
számított hatvannál jóval több ellen-
zéki képviselő jön be a parlamentbe.

A Tiszántul ítélete.

Az egységesnek nevezett kormánypárt fő-
korifeusai a héten a Tiszántulra szállottak
ki, arra a területre, amelyet Bethlen István
és Nagyatádi mindig a kormány főerőssége-
nek tartott. Úgy léptek az előkelő vendégek
erre a földre, hogy csupa virág, és főleg
meggyurt szavazó alany fogja őket köszön-
teni, de a diadalut fiaskóval végződött. Hiába
volt a gömbös stratégiai ügyességével meg-
szervezett felvonulás; hiába Bethlen költői
szépségeiben sokszor a megneveztetésig bő-
velkedő beszéde; hiába Nagyatádi Kárpátok-
tól Adriáig hirdetett állítólagos népszerűsége,
ítél a nép és épen a Tisza innenső partját lakó
nép, félreérthetetlenül, világosan, magyarosan.
Amíg Bethlen István beszélt, addig még ment
valahogy a dolog, bár a nép egyszerű fiai
meglepődve vették észre, hogy nemcsak a
kültügyek minisztere ért hír szerint a festé-
szet mellett az irodalomhoz is, hanem a mi-
niszterelnök is költői babérokra áhitozik. A
királykérdést egyszerűen elintézte a kalap és
bokréta népies virágnyelvén, megelégedve
arról, hogy ha a kalap Magyarország, a
bokrétát, vagyis a királyt épen ő és kísérete
űtötte le helyéről. Még érdekesebb a minisz-
terelnöknek az az önvallomása, hogy miért
fogott kezét Nagyatádival. Hogy a kellő idő-
ben megteremtse a független Magyarorszá-
got. A hallgatóság csodálkozott: hiszen két
év óta mindig azt hangoztatják, sőt Nagy-
atádi Kossuth sirjánál azt szavalta, hogy
csontkák vagyunk, de függetlenek. Beszélt
még Bethlen több költői frázisban fehér ka-
nászlóról és vörös frakkról, gravitációról, vi-
tézskötésről és kézigránáról s ezekből meg-
tudhata a hallgatóság, hogy mi az egységes
párt programja.

A kritikát mindjárt meg is kapta az egy-
séges párt a programra a Nagyatádi beszéde

alatt. Hiába akart Nagyatádi a miniszterelnök példáján a népies líra hangjain beszélni, hiába nevezte a miniszterelnök beszédjét magasan szárnyalónak s a legmélyebb szántságig hatolónak, a népitéletet nem lehetett megakadályozni. Miután a kiscgazda-király egy, bizonyosan a monitoron tanult hősi pózzal kivágta, hogyha ő kezét tudott fogni Bethlen Istvánnal, hát te, misera plebs, te is kezét foghatod, az egységes párt dicséretére tért át. De a szónoki captatio benevolentiae rosszul sült el. A nép megszólalt és olyanokat mondott, hogy az egységes párt nem kell szabadkőművesekkel, kétezer holdas kiscgazdákkal, a Nagyatádi rokonaival és főleg nem kiscatádi és nagyatádi Nagyatádi Szabó Istvánnal. Hiába fejtegette a vezér, hiába verte a mellét, hogy ott volt, mikor az államhatalmat a kommün után átvették: a nép felelt: ez volt a hiba; hiába tekintett vissza a múltba, hogy hol kezdődött az ő politikai pályája. És zúgott a nem éppen hízogó ítélet: Pfuj, le vele, pfuj, levele. Le a szabadkőművesekkel.

Természetes, hogy az egységes párt és a kormány hivatalos tudósító irodája mélyen és szerényen hallgat ezekről. Mi azonban nem hallgatjuk el ezeket a dolgokat, mert a népitélet szavát halljuk a Tisza innenső partjáról. Az egységes párt, amely a legellentétebb elemekből kényszer útján állott össze minden demokráta törekvés lehangolására, nemcsak a királykérdés és a mögötte rejlő mélyesleges erkölcsi gondolatok miatt ellen-szenves előtűnik és volt is kezdetől fogva, hanem azért is, mert mindig legfőltetebb ideáljaink elsikkasztását láttuk a pártban. Az a párt, amely a régi liberálisokat, öreg szabadkőműveseket, ősi munkapártiakat, a kereszténydemokrácia ellenségeit vette fel a hajójába, mindennek nevezhető volt és nevezhető, csak egységesnek nem. Ez a párt, amely avult és gyűlölt eszméket, sőt éppen levitézlett és senkinek sem tetsző politikai elveket akar ismét visszácsempészni a magyar közéletbe, támaszkodhatik államhatalomra, de a népre nem. És főleg azért nem, mert amint éppen Debreczen is észrevette, elsikkadt a párt farsolyából a keresztény gondolat aranya s liberális és szabadkőműves megalkuvó judásfillérek csörgetnek a vezérei. A Tiszántul, amelyről mindig fennem emlegette Bethlen István és Nagyatádi, hogy az ő politikájuk hive, felébredt és ítélte az egységes párról. A Bethlen-Nagyatádi-Gömbös-rendszer középső pillérét erősen elintézték éppen a Tiszántul. Valóban oka van és lehet Gömbösnek az idegességére és a pesszimizmusra, mert a nép szemét nem lehet bekötni, sem a Tiszántul, sem máshol.

Ne csak olvassuk, de terjesszük is a „Szarvasi Ujság“-ot, mert ez a mi lapunk.

Párlélet.

Pártértekezlet. A szarvasi kiscgazdák és földmivesek pártköre ezentul minden várnapi délután 2 órakor pártértekezletet tart. Felkéri a pártvezetőség úgy a bel-, mint a kültagokat, hogy ezen értekezleteken minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni.

Pártvaesora. A szarvasi kiscgazdák és földmivesek pártköre, Borgulya Pál nemzeti gyűlési képviselő programbeszéde alkalmából Szarvasra jövő szentandrási és öcsödi vendégek tiszteletére f. hó 14-én, vasárnap délután 6 órakor a pártkör helyiségeiben társas vacsorát rendez. Az aláírási ív a pártkörben van kitéve.

Felkérletnek a szarvasi kiscgazdák, és földmivesek, hogy f. hó 14-én, vasárnap d. e. 10. órára minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek a pártkörben.

A hivatalos jelölt.

Új és érdekes típusok szerepelnek a mostani választási kampány folyamán. Egyik ezek közül a „hivatalos jelölt“. E néven nevezetlik az „Egységes“ Párt programjával fellépő olyan jelölt, ki saját győngeségének tudatában csak hivatalos csomagolásban merészkedik a választók elé. Vajjon miért? Gondolkozzunk csak egy kicsit. A központi vezetőség szeretete, bizalma bizonyára nem azok a tényezők, amelyek a hivatalos jelöltet kárpótolnánk az alulról feltörő bizalom és ragaszkodás helyett. A hivatalos jelöltség után való vágyakozás, a hivatalos jelöltség egyedül üdvözítő voltába vetett hit, csendes bevallása annak, hogy a hiv. jelölt felülről olyasvalamit kap, amit maga meg nem szerezhet s ami manapság pótolhatja a választók szeretetét és akaratát. Ez nem egyéb, mint szomorú önbeismerése a „képviselőség“ igazi művoltának és teljes eltörzölésének a saját népszerűtlenségnek. Ezek az urak ily módon nem a nemzet képviselői, hanem a főispánok, a főszolgabírák, a szuronyok és a pártkassza követői lesznek. Ilyen „mandatummal“ bejutó képviselők együttese igazán kevés jóval kecsegtet.

— **Emelik a földadót.** A pénzügyminisztériumban most állították össze az állambevételeit. Földadó címén összesen csak negyedmilliárd folyt be az egész évben. A kormány most azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a fogyasztási adók helyett első-sorban a jövedelmi adókat emeli. Így a földadót is az eddigiek kétszeresére akarják emelni.

— **Mekkora a drágaság?** A budapesti iparkamara titkársága egy jelentést adott ki, amelyben a máli drágaságról adnak kimérítő és pontos kimutatásokat. A jelentésben kimutatták, hogy az 1914-ben érvényben lévő árak nyolcvanhatszorosát kell ma mindenért fizetni. Ez a megállapítás azonban csak általános, mivel a textil- és ruha-árakról ma 170-szer annyit kell fizetnünk, mint békében. Szóval nemcsak a buza drága.

— **A kataszteri felmérés őszre elkészül.** A megcsonkított ország kataszteri felmérését még 1919-ben elrendelték. A régi felmérés már elavult és hasznavehetetlen. A demarkációs vonal ugyanis beleszabdal a telkekbe s a termelési ágak is megváltoztak. Ezért vált szükségessé az új telekkönyv elkészítése. A felmérés nagy munka. Ugy értesülünk, hogy a felméréssel őszre elkészülnek. Az új telekkönyvi betét szerkesztéséhez már ezeket az adatokat fogják felhasználni. Ezek alapján velük ki a földadót is. Még csak a dunántúli rész felmérése van hátra, ami a nyár folyamán megtörténik. Most valamennyi párt felvette címébe a kiscgazda-jelszót. Joggal elvárhatja tehát a kiscgazdatársadalom, hogy ne csak a felmérést hajtsák végre, hanem az új osztályozást is. Valamennyi adó a kataszteri osztályozáson alapszik. A jövőben még nagyobb jelentősége lesz az igazságos osztályozásnak, mivel még nagyobb terheket kell elviselnünk. A kiscgazdapárt sarkalatos programpontja, hogy a terhek igazságosan osztassanak meg. Ehhez kell az új kataszteri osztályozás.

— **Julius végéig 60—80.000 menekültre számíthatunk.** Julius 27-én

jár le az a határidő, amikor a megszállott területet el kell hagyni azoknak a magyaroknak, akik a békeszerződés szerint a magyar állampolgárságot választották. A miniszterium illetékes körei azzal számolnak, hogy július végéig újabb 60—80.000 ember érkezik állandó tartózkodásra Csonka-Magyarországba. A magyar kormány és a megszállott országok között már régóta folynak tárgyalások az íránt, hogy fogadják azokat vissza a megszállott területre, a kiknek megélhetése ott biztosítva van. Ez elől a kívánság elől a szomszédos államok egyelőre elzárkóztak. A tárgyalások nem értek véget.

— **A gyomai kerületnek kilenc jelöltje van.** Értesüléseink szerint ez ideig képviselőjelöltek: Dr. Zeőke Antal (egységes párt), Dr. Kató József (pártonkívüli), Dr. Szenner József (honvédelmi párt), Budaváry László (ker. nemzeti egységspárt), G. Szabó József (48-as kiscgazda és földmivespárt), Dr. Makay Márton (Kossuthpárt), Weisz Dezső (Friedrich-Andrássypárt), Csorba Béla (Halterpárt), Vági István (szocialista).

— **Pályázat.** A vidéki állampénztárak személyzeti létszámának a forgalmi adók életbe lépésére való tekintettel szükségessé vált kiegészítése céljából a m. kir. pénzügyminisztérium pályázatot hirdet többek közt a szarvasi állampénztárnál is két állásra. A pályázati kérvények f. hó 20-ik adandók be.

— **Ellesett párbeszéd.** Két asszony beszélgetett az utcán. No már bizonyos — mondja az egyik — hogy Borgulya lesz a követünk. Miért — kérdi a másik. Mert okos ember — hangzott a felelet — délután tartja a programbeszédét, hogy az asszonyok is meghallgathassák.

— **Be kell jelenteni a váltólázast betegeket.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a hatósági orvosoknak a váltólázast betegeket be kell jelenteni, mert ez a betegség, melyet a harctérről visszajött katonák hurcoltak be, most egyes vidékeken veszedelmes méreteket ölt.

— **Emelik az adót.** A pénzügyi politikában az az érdekes ujság van, hogy a pénzügyi kormány új adóemelésekkel akarja megörvendeztetni a polgárságot. Ezt azzal indokolják, hogy a köztisztviselők javadalmazását emelni kell és a természetbeni ellátás költségei is lényegesen fokozódtak, úgy hogy a kincstárt több milliárd deficit terheli ebből kifolyólag. Elsősorban véglegesen fogják rendezni a függő adókérdéseket. Így megoldják a fényűzési adó revízióját is, míg a városi ingatlanok nagyobb megadóztatása már elhatározott dolog. Szó van kisebb, de jövedelmező új adók életbeléptetéséről is. Így megbeszélések folynak a valutaüzlet megadóztatásáról.

— **Fegyver és vadászati adó.** A belügyminiszter elrendelte a fegyveradónak az 1922/1923 évre való kivetését, amely augusztusban fog megtörténni. Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő vadászatra használható löfegyverek után. Aki vadászati adót nem fizet, köteles vadászatra használható fegyvereit az előjárásnál bejelenteni. Nem köteles erre az, aki vadászati jegyet is vált és ezt a szándékát bejelenti június hónapban a főszolgabíróknál, amikor is mellékelni kell a fegyverbejelentési lapot is. Az adóív kézbesítését követő 15 nap alatt felebbezésnek van helye.

— **Huszonegy év múltán visszakézbesített levél.** Laky László kistormási főgyőző a minap „Cimzett ismeretlen“ felírással levelet kapott vissza. Mikor felbontotta, kiderült, hogy a levelet még 1901-ben adta fel. A posta bámulatos lelkiismeretességgel huszonegy évig kereste a cimzettet s mikor nem találta, visszahozta a főjegyzőnek.

A tudomány mai állása szerint Pyram a legtökéletesebb czipókrém.

Románia megengedte a hus és tojás kivitelét. Bukarestből jelenti a Magyar Távirati Iroda: A minisztertanács elhatározta, hogy a tojás és sajtóforgalmat szabaddá teszi, továbbá megszünteti a huskiviteli tilalmat, a husgyártmányok, mint például a szalámi kivitelével. Tilos a szárított és sózott hus kivitele is. Élőmarhát 50 százalékos sertést és burgonyát egyharmad rész belföldi igénybevétel ellenében lehet külföldre kivinni. A bőrbehozatalt a cipőárak drágulása miatt betiltották.

— **Uj husármegállapítás.** A békéscsabad megyei ármegállapító bizottság megállapította a marha és borjúhús árát május 16-ig terjedő időre. Ugy a marha, mint a borjúhús árát 92 koronában szabta meg, s ebben bennfoglaltatik a forgalmiadó is.

— **Rokkantak járuléka.** A rokkantak járuléka a következőképpen lesz megállapítva: kinek keresetképesége legalább 25 százalékkal csökkent évi 1200 korona, ha 50 százalékkal 3400 korona, ha 100 százalékkal évi 4800 korona. Azonkívül kap nevelési pótlékot gyermekei után a 16. éves korig minden gyermek után évi 600 korona. Ha a rokkantnak katonai szolgálatból származó betegsége még fennáll, ingyen orvos és patika jár neki és temetkezési segély. Özvegyek járandósága évi 2400, 3600 és 4800 korona és gyermekek után fejenként 16 éves korig 600 korona.

— **A román államvasutak igazgatósága visszaveszi az elbocsátott alkalmazottakat.** Bukarestből jelentik: A román államvasutak vezérigazgatósága elvben hozzájárult, hogy az ideiglenesen vagy véglegesen a MÁV vagy CFR (román államvasutak) szolgálatában állott személyzetet, a melyet a hűségüknek a kijelölt időpontig való le nem tétele miatt elbocsátottak, újból visszavegyék, ha ezt kéri és hajlandó az esküt letenni. A visszavétel a szükségnek megfelelően történik s azok részesülnek előnyben, a kik bírják az államnyelvét. A visszavétel ügyében esetről-esetre a vezérigazgatóság dönt új kinevezés útján.

— **A háborus adósság mérlege a következő.** Franciaország tartozik az Egyesült Államoknak 13.750 millió aranyfrankkal, Nagybritanniának 12.500 millióval, összesen 26.250 millió aranyfrankkal, ellenben követel Olaszországtól 1 milliárd aranyfrankot, Oroszországtól 4 milliárdot, Belgiumtól 2250 milliót, Jugoszláviától félmilliárdot, a többi szövetségesétől, Romániát is beleértve, 1 és negyed milliárdot, összesen tehát 9 milliárd aranyfrankot és ha számításba veszi a jóvátételi követeléseket, ugyszintén a teljesített előlegeket, akkor még mindig 8 milliárd aranyfrank jár ki Franciaországnak. Tekintettel arra, hogy valamennyi szövetséges egyaránt szavatol a versaillesi békeszerződés végrehajtásáért, azt reméli Franciaország, hogy szövetségesei segíteni fogják őt követeléseinek érvényesítésében és behajtásában, hogy azután maga is kifizethesse háborus adósságait.

— **Jó esztendő, bő termés.** Akad pesten olyan ember is, aki a legrakoncátlanabb valamiben, az időjárásban is kiismeri magát, sőt mi több, jó előre megszokta mondogatni, hogy akár több hónap múlva is milyen lesz az idő. Szíriusz néven ismerik őt, azt azonban már kevesebben tudják, hogy Vargha Lászlónak hívják, Budán lakik, ugyanott, ahol az időjárástani intézet is található, amelynek ugyancsak „tultesz” a tudományán. Mert míg a meteorológiai intézet máról-holnapra mondja meg az időt, azt is csak távirati jelentések alapján, addig ami időjósunk „fejből” esztendő hosszára megállapítja, hogy sorjában milyen idő fog beköszönteni. Jöslásait ő is írásba foglalja és legfrissebb jelentése így hangzik: Száraz, meleg időjárás fog bekövetkezni, amely kitartó lesz. Legyünk megnyugodva, nagyon

szép meleg nyár áll be, jó lesz az esztendő, bő termést hoz a számunkra. Hát csak tart-suk számon: beválik-e az időjárás-tanintézet vetélytársának jóslata.

— **Az asszonyi ördög.** Pataki Lina Szentesen Radics Sándorral élt együtt Külsőcsereken. Ott volt nála a múlt év július vége óta egy anyjától elhagyott, szerencsétlen sorsu kis pásztorleány, Veres Juszti. A 11 éves kisleányt úgy vette magához, hogy majd ruházza, iskoláztatja s pénzt is ad neki. Azonban se nem ruházta, se nem iskoláztatta, pénzt sem adott neki, enni sem adott neki soha tisztességesen, ellenben vastag nyaklőkötéllel mindennap elverte, kikötötte, a forró tűzhelyen kezéről a húst leégette, jéghideg tében meztelenül a hóba gázolta. A kis Veres Juszti most a kórházban fekszik. Több hónap kell neki, míg valamennyire is helyre jön. Egész teste csupa seb. Alig nyom többet 15 kilónál. Kihallgatása alkalmával elmondotta a kis leány, hogy egy vastag nyaklőkötéllel minden ok nélkül szinte mindennap elverte őt a bestiális asszony. Egy ízben három napig nem kapott enni semmit s mikor az éhségtől elcsigázva engedelem nélkül az ételmaradékhöz nyúlt, ezért az asszonya télvíz idején az udvaron levő ágashoz kikötötte 2—3 óra hosszáig. Egy esetben a leány vallomása szerint 9 óráig hagyta kikötve a bestia, ő több ízben elájult s ekkor mindig jéghideg vizet öntött reá. Egyszer gazdája szalonba bőréből engedelem nélkül megevett egy darabot. A bestia ezért mindkét kezének összes ujjait megsütötte a tűzhelyen. — Legborzasztóbb cselekedete azonban az volt ennek a vadállatnak, mikor a leányt a kútgémre felakasztotta. Mennyi ideig volt ott, nem tudja a leány, mert eszméletét veszítette. A leánynak ezt a vallomását el sem hiszik, ha maga a bestiális asszony élettársa, Radics Sándor meg nem erősítené azt vallomásában. Az asszony persze keveset ismer be kegyetlenkedéseiből s azzal védekezik, hogy a leány rossz volt, nem tudta semmire sem használni, ezért „legyintette” meg egy párszor. A bestiális asszony már a Csillagbörtön foglya s azt hisszük, hogy az igazságszolgáltatás elég időt ad majd neki arra, hogy elmélkedhessék afölött, hogy mivé lesz az ember, ha vadállattá aljasodik le.

A legszebb virágnak a magyar nőnek

DIANA-PÜDER

adja üde hamvát.

A régi békemínőségben mindenütt kapható!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi Részv.-Társ.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

A román titkosrendőrség borzalmai.

Mialatt északon a cseh barbárság gyöttri, pusztítja az elnyomott népet, Erdélyben az oláh törzsi kerékbe a vérző lelkű magyarságot. A történelem lapjairól kaján lélekkel ellesel inkvizíciót honosította meg az egykor kultur erdélyi földön és a titkosrendőrség kancsuka csapásaival kísérli meg balkáni uralmának ráerőszakolását a nála műveltebb magyar népre. Megkínzott embertestek, össze törött emberi tagok jelzik Románia Mare diadalutját és fájdalmas, velőthasogató jajsavak törnek Erdély földjéről az égre és igazságot követel a börtönök és kínzókamrák mélyén halálra gyötört ártatlan emberek szenvedése.

Hiteles adatok alapján következnek itt az ugynevezett „titkosrendőrség” rémtettei

A megkínzott magyar bányász kálváriája.

Gidró Péter petrozsényi bányász 1920 augusztusában sürgős családi ügyeinek elintézése végett a román megszállott terület-ről Budapestre jött. Visszatérésükor a Bu-

Hangszerek, Zongorák, Gramofonok.

Minden hangszerünkért jótállást vállalunk.

Királyi udvari **hangszergyár**

STERNBERG

BUDAPESTEN, RÁKÓCZI-UT 60/c.

Írja meg azonnal, hogy MELYEN hangszerre van szüksége, és mi arról DIJTALANUL küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. — JAVITANDÓ HANGSZERÉT küldje postán gyárunkba. Jutányosan újáalakítjuk. GRAMOFONTULAJDONOSOKNAK legújabb hanglemezekről INGYEN és bérmentve küldjük műsorjegyzékünkkel. 2-30

dapéssten székelő angol misszió vezetősége megbízta, hogy az angol munkásság által a petrozsényi bányászok tudóbeteget otthona részére gyűjtött 7250 leit vigye magával és adja át a petrozsényi bányász szakszervezetnek.

Gidró haza is utazott, de már a megérkezés utáni napon, 1920 szeptember 8-án a román titkos politikai rendőrség (siguranta) leirtóztatta és a nála levő segélyösszeget elkobozta. A petrozsényi titkos rendőrség ezután vallatásra fogta, hogy mily összeköttetéseket tart fenn Magyarországgal és a nála talált összeget felül 40.000 dolláros összeget keresett rajta.

Gidró a valóságnak megfelelően jegyzőkönyvre adta a 7250 lei eredetét, de a negyven ezer dollárról felvilágosítást adni nem tudott. Erre őt a román siguranta közismert módján vallatásra fogták.

Levetkőztették meztelenre, lefektették a földre és bikacsokkal, puskatussal, katonai derékszíjjal addig verték, míg bőre felrpedt, majd székre fektették és addig botozták, míg elájult. Mikor magához tért, újból a földre kellett feküdnie, lábait behajtották és talpait verték addig, míg a vér kiserkedt. Mivel a fenti kínzással eredményre jutni nem tudtak, fejét hátra hajlították és egy Mundrullanu nevű siguranta detektív égő benzinyújtóval égette Gidró nyakát.

Másnap, 1920 szeptember 10-én, megismétlődtek a fenti kiozátások, de mivel eredményre ezuttal sem vezettek, beszállították a dévai sigurantára. Ott ismét vallatásra fogták. Ólmos bottal verték meztelen testét, úgy hogy hét bordáját betörték és a hus csatokban lógott róla.

Mivel megkínzásai következtében már nem volt kihallgatható állapotban, átadták őrzés végett a dévai törvényszék fogházának azzal az utasítással, hogy senkivel érintkeznie nem szabad: még orvost sem engedtek hozzá, de még sebeit sem engedték bekötözni. Két és fél hónap kellett, míg az erős szervezett ember kiépült sebeiből.

A siguranta át akarta adni Gidró a dévai törvényszéknek, ez azonban Gidró kihallgatva megtagadta a megkínzott ember átvételét. Erre Gidró a siguranta, hogy tőle megszabaduljon, a szebeni hadbírósnak adta át — mint kémgyanust.

Az ellene lefolytatott vizsgálat terhelő adatokat nem produkált, a szebeni hadbírósnak szabadlábba szándékozott helyezni Gidró s erről értesítette is a petrozsényi sigurantát, mint nyomozó hatóságot.

A petrozsényi siguranta, hogy Gidró ellen terhelő vallomásokat produkálhasson és szabadlábba helyezését megakadályozza, leirtóztatásba vette 1912 májusában Gidró feleségét, akit válogatott kínzások közepette férjéről terhelő vallomások megtételére akarták kényszeríteni.

Gidróné, a kínzás folytán szenvedett belső sérülések következtében a petrozsényi politikai rendőrségen meghalt; hogy a kínzásokat eszközölte Balla György és Erdélyi siguranta detektívek Gidróné agyonveretésének látszatát magukról elhárítsák, hulláját fejkendővel a petrozsényi siguranta egy félreeső helyén felakasztották.

Podani János vas és vesték kereskedő felvesz egy jóra való fiut tanoncnak. 1-3

Eladó a Maczóérben egy 220 négyszögletes föld, egyharmadrésze szőlő — Értekezni lehet III. 245. sz. alatt.

Közgazdaság.

Erdőt az Alföldre.

(Folytatás).

Áttérek most már az erdők lokális klíma javító hatásának az ismertetésére:

Azzal kezdem, hogy az alföld a legrégebb történelmi emlékek bizonyossága szerint fákban szürkölődő, erdőföld volt. Már a honfoglalás idején a magyarok itt az alföldön igen sok elpusztított erdő területet találtak, s a lakosság szaporodásával mind nagyon és nagyobb erdő területek irtattak ki, alakították át termő földekké.

Később különösen a múlt században már nagy kiterjedésű mocsarak lecsapolására is reá került a sor s ezzel, valamint a Tisza szabályozásával újabb nagyobb vízenyős területek váltak mezőgazdasági művelésre alkalmassá. De ez a túlságos erdőirtás, valamint a réteg- és mocsarak lecsapolása alföldünk éghajlati viszonyaira igen kedvezőtlenül hatott.

Folyt. köv.

Irodalom.

Halvany Lilli bárónő új darabjából. Az első szerelemből közöl szenzációs képeket a Színházi Élet most megjelent új száma. Csupa érdekesség ez az új szám, szindarab beszámolókon, regényen, kottán kívül már közli folytatásokban Szep Ernő új darabját a Völegény-t. A 64 oldalas lap ára 20 korona, negyedévi előfizetés 150.- korona. Kiadóhivatal Budapest Erzsébet körút 29.

Népmozgalmi kimutatás.

1922. április hó 26-tól május hó 10-ig.

Született:

22 gyermek és pedig 14 fiú és 8 leány,

Házasságot kötött:

Tusják György Kiss Annával, Medvegy Márton napsz. Medvegy Judittal, özv. Brusznyiczky Pál napsz. özv. Filyó Erzsébettel, Kiszely András szobafestő Urban Ilonával. Urbancsok Pál gépészkovács Urban Annával, Koszti István (elvált) napsz. Filó Judittal, Skorka Pál (elvált) Medvegy Annával, Szlovák János fm. Bertók Máriával, Mátrai István keresk. Farkas Judittal.

Meghaltak:

Lestyan Zsuzsánna 5 éves, Kárdos István-né Szabegynszky Zsuzsánna 28 éves, Brachna Mihály özv. fm. 70 éves, Csicsely Mária fm. 19 éves, Osztrólczy Zsuzsánna 7 éves, Csonka János 1 hónapos, Juhos Pálné Bankó Judit 59 éves, Izsák Anna 4 hónapos, Palov György 1 hónapos, Fajrik Jánosné Szilágyi Julianna 58 éves, Krkos Erzsébet napsz. 18 éves, Soukoly Judit 5 hónapos, özv. Pluhár Pál udvaros 78 éves, Bakulya Jánosné Paluska Erzsébet 78 éves, özv. Czesznak János napsz. 91 éves, Medvegy Zsuzsánna (Csabacsüd) 2 éves, Kozsuch Mária 8 éves, Gutyan Pál fm. 78 éves, Rohony Zsuzsánna 6 hónapos, özv. Melis István-né Melis Mária 84 éves, Bankó Mihály 10 napos.

Szerkesztői üzenetek.

— Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk. —

Egy özvegy. Arra a kérdésre, hogy csak a közjegyzőnél készített végrendelet érvényes-e, igazán nem felelhetünk mást, mint azt, hogy ez a fellelés balgaság, a közludalba bedumált ostobaság. Ha Pityi Palkó csinálja is azt a végrendeletet, éppen úgy érvényes, mintha közjegyző készítette volna. Legfeljebb kevesebbe kerül. Csak az a fő, hogy a törvényben előírt alak kellékek meg legyenek a végrendeletben.

III. ker. 4. számú ház, 600 öl szapanosági dinnyeföld és 180 öl temető alatti kenderföld eladó. Értesítést ad dr. Salacz Aladár ügyvéd. 1—2

Szarvas nagyközség előljáróságától.

7936/1922. ikt. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszterium méhészeti tanfolyam tartását engedélyezte. A tanfolyamon nemcsak méhészek, hanem oly községi lakosok és nők is részt vehetnek, akik méhészettel csak ezentúl óhajtanak foglalkozni. A tanfolyam kezdete folyó hó végére, vagy június munkaidőre már befejeztessék. A napenkénti tanulási idő a résztvevők meghallgatásával fog megállapíttatni.

A tanfolyamon a kaptár készítés is gyakorlatilag elsajátítható lesz, faanyagot azonban a résztvevők visznek magukkal.

Felhívja az előljáróság az érdeklődőket, hogy a tanfolyamon való részvételi szándékukat Czupra János II. kerület 298. sz. alatti csoportvezetőnél folyó hó 20-áig jelentsék be.

Ugyanez alkalommal közzéteszi az előljáróság, hogy a Békésvármegyei m. kir. Méhészeti kerület vezetőségének felhívása folytán Szarvason a méhészek csoportja megalakult, — felhívják a méhészek a csoportba való belépésre annyival is inkább, mert a tagság semmi díj fizetéssel nem jár, viszont a be nem lépők a csoportnak biztosított esetleges anyagi és erkölcsi előnyöktől fognak elesni. A csoportba való belépés ugyancsak Czupra János II. kerület 298. szám alatti csoportvezetőnél jelentendő be. Szarvas, 1922. május 8. ELŐLJÁRÓSÁG.

Kondoroson vasutállomás mellett eladó Hipszky István háza két telekkel együtt. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal. 1—1

Minden féle ócska vasat vesz Baginyi lakatos II. Bem-utca 212 szám. Kész tüstáz és tüzhely is kapható. 8—26

HA

azt akarja,

hogy

ne kidobott pénz legyen azon összeg, a mit hirdetéseiért kifizet, keresse fel bizalommal lapunk kiadóhivatalát, (III. kerület 115. szám, Lusztig ház) és ott adja fel hirdetését, mellyel biztos sikert ér el. — Ugyanott mindennemű nyomtatványok izlésesen, olcsó árban készíttetnek.

NYILAS IMRE

gépműhelye és gépraktára

SZARVAS. (Wolf gabonakereskedő házában)

A legmeszebb menő felelősség mellett vállalom és végzem az összes gyári, málni és gazdasági gőzgépek, gőzkazánok átalakítását, szerelését és javítását. Gőzkazánokat hivatalos nyomtatás alá előkészítek, törött géprészek autogén-hegesztését és hengerek furását végzem. Készítek vasajtókat, sirkerítéseket és minden e szakmába vágó munkákat. Háztartási lakatos munkákat sürögösen elintézek.

Gépraktáramból az összes gazdasági gépek előnyösen beszerezhetők. Ha gépet eladni vagy venni akar, forduljon bizalommal hozzám. 7—52

Gépolaj, hengerolaj, gépkenőcs, kocsikenőcs és mindenféle műszaki cikkek kaphatók. — Tanoncokat felveszek.

Lévay Balázs Szarvas

III. ker. Vak-utca 184/1. szám alatt

Ingatlan forgalmi irodát nyitott.

Elvállal ingatlanok eladását és vételét, haszonbérbe adását és vételét.

Eladók II. 322., és 266. sz. házak melék helyiségekkel. Lajoshalom 13 hold szántó tanyaépületekkel.

KERES megbízói részére kisebb-nagyobb területű szántóföldeket tanyaépületekkel és gyümölcsöst megvételre és haszonbérbe. 4—9

Értesítem

a szarvasi járás t. c. közönségét, hogy **Szarvason II. ker. 256. szám alatt**

szövő és fonó-telepet

létesítettem, amely üzemét **folyó évi április hó 1-én kezd meg.**

A telepen akár saját anyagból, akár megrendelésre készülnek minden házi szükségletet szolgáló szövött és fonott cikkek, pld. abrosz, függöny, asztalterítő, asztalkendő, törülköző, ágyszerítő, ágylepedő, paplanhuzat, párnahuzat.

Ezenkívül vállalom magyar és német gyapju mosást, fésülést, fonást és feldolgozást, továbbá mindennemű pokróc készítését.

A telepen tiszta gyapjuból készült női- és férfi ruhaszövetek is kaphatók és ugyanott kelengyék a legegyszerűbbtől a legszebb kivitelig a legjutányosabb árban megrendelhetők.

A telepen veszek vagy áruért cserék magyar és német gyapjut a legmagasabb piaci áron.

Szíves pártfogást kérve maradtam

Tisztelettel

Rotter Jenő.

8—9